

COLUMN 4 - DE NIEUWE JOODSE BEGRAAFPLAATS IN PRAAG

Jugendstil

De nieuwe joodse begraafplaats in Praag: een wereld van verschil met de oude joodse. Allebei begraafplaats. En allebei joods.

Toch is deze mij eigenlijk sympathieker. Want hier heerst weer de rust die bij een begraafplaats hoort. De verwarring en de tegenstrijdige gevoelens die mij overvielen bij de oude joodse bespeur ik hier niet. En steeds zal deze verwarring bezit van mij nemen als ik wederom de oude joodse begraafplaats bezoek of erover spreek.

Hier is het is weer 'gewoon'. De ontspannen rust, de gebruikelijke dialoog tussen mij en de begraafplaats die ik bezoek, is weer aanwezig. Zo 'hoort' het. Ik ben weer thuis. Ik haal opgelucht adem.

Uit een piepklein gebouwtje komt een klein (hoe kan het ook anders) joodje om ons te verwelkomen, maar vooral om te zien of mijn gade wel een keppeltje op heeft. Dat valt niet mee want mijn man is lang en zijn keppeltje is klein en zit hoog op zijn kruin geplakt.

Als de kleine man constateert dat dit in orde is zonder dat hij er op hoeft te wijzen dat het verplicht is het hoofd bedekt te houden uit eerbied voor de doden, is hij zeer tevreden. We knopen een praatje aan met handen-en-voeten, want ons Tsjechisch is niet zo best. Het zijne wel, maar daar blijft het zo'n beetje bij. Beetje Engels, geen Duits.

We vragen naar de plaats waar de Jugendstilgraven zich bevinden. Echt waar, hij weet het niet. Waarschijnlijk zit hij altijd in zijn hokje, op zijn post.

Onze eerste gang is natuurlijk naar het graf van Kafka. We volgen het brede pad langs de muur. Naar links kijkend strekt zich een groene zee uit: klimop, klimop en nog eens klimop bedekt bijna alle graven. Alle liggende stenen zijn er geheel mee bedekt. Op vele plaatsen klimt het òp langs de tombes en de grote stèles, zuilen, monumenten. Vreemd om te zien hoe de klimop bij het ene graf alleen de naam van de overledene bedekt en deze juist vrij laat bij het andere.

Zo worden de doden echt met rust gelaten: er is geen doorkomen aan. We volgen de brede paden die wel vrijgehouden zijn en zien vele monumenten alleen op 'gepaste' afstand. En zo hoort het ook. Vinden we. Toch kriebelt er wat. We willen immers zo heel erg graag die prachtige Jugendstilmonumenten zien en misschien staan ze wel dáár -of dáár- ergens in het midden, onder het groen, onbereikbaar voor ons ...

Maar deze begraafplaats stelt ons echt niet teleur: tegen en tegenover de achtermuur, daar zijn ze, zonder klimop in al hun 'naakte' schoonheid, ontroerend mooi. We halen ons hart eraan op en noteren de plaats waar ze zich bevinden op de plattegrond die we van het 'bewakertje' hebben gekregen. Daarna schrijven we ze nogmaals op. Voor hem. Dan hoeft hij zijn hokje niet uit en weet hij toch waar ze staan.

We brengen er uren door en zijn tegen vijf uur doodmoe van het lopen en van alle indrukken. Een gevoel van verzadiging vervult ons: vol van rust, ontspanning en van de aanschouwde schoonheid.

In later jaren keren we er weer terug. Het joodje is er nog. Maar de klimop is grotendeels weggehaald, er zijn veel meer monumenten te zien. Diverse kunststijlen -meer dan Jugendstil alleen- openbaren zich.

En ... het is ook nooit goed, want tòch missen we nu wat: het bedekte mysterie dat de eeuwige rust van de doden gevangen houdt tussen de eeuwig groene blaadjes ...

vrijgemaakt

bedekt

registreren